

Protokoll fört vid Mälarens vattenvårdsförbunds styrelsemöte 2025-02-14, Eskilstuna

Närvarande

Ordinarie

Lars Greger, vice ordf.	Södertälje kommun
Peter Vesper	Köpings kommun
Bengt Strandberg	Eskilstuna kommun
Anders Lindblom	Länsstyrelsen i Stockholms län
Jacques de Maré	Region Stockholm
Per Pettersson	Mälarens Fiskareförbund
Tomas Olsson	LRF Mälardalen

Tjänstgörande ersättare

Louise Rollins	Huddinge kommun
Mikael Rye-Danjensen	Knivsta kommun
Susanne Lindhe	Stockholm Vatten och Avfall

Ersättare

Tony Haddad	Järfälla kommun
-------------	-----------------

Sekreterare

Ingrid Hägermark, förbundschef	Mälarens vattenvårdsförbund
--------------------------------	-----------------------------

Övriga

Elin Ångman, processledare	Mälarens vattenvårdsförbund
Joakim Prabert, agronom	Mälarens vattenvårdsförbund
Viktor Kärvinge, vattensamordnare	Mälarens vattenvårdsförbund
Thomas Svensson, ordförande	Sagåns vattenråd
Mari Backlund, vattenstrateg	Eskilstuna kommun

§1. Mötets öppnande

Ordförande Lars Greger hälsade alla välkomna till styrelsemötet i Mälarens vattenvårdsförbund. Bengt Strandberg presenterade vattenvägarna i Eskilstuna (se bilaga 1). Ingrid Hägermark valdes till sekreterare.

§2. Godkännande av dagordning

Dagordningen godkändes.

§3. Föregående protokoll

Protokollet från föregående styrelsemöte 2024-12-17 godkändes och lades till handlingarna.

§4. Förnyad överenskommelse med SLU om Mälarövervakningen (beslut)

Förslaget till förnyad överenskommelse med SLU skickades ut inför styrelsemötet. I detta ingår nu att SLU Aqua ska skriva en årlig populärvetenskaplig redovisning över resultaten från den fiskövervakning de genomför, på uppdrag av HaV. Redovisningen kommer att ingå som en del i vår årliga rapport från miljöövervakningen, "Fokus på Mälaren". I det nya förslaget är det även förtydligat att det finns möjlighet för tillrinnande vattendrag att med tillägg ingå som en del i vårt övervakningsprogram för Mälaren. Se bilaga 1, PPT från styrelsemötet, sid 2.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Fiskareförbundet tycker att detta är bra.

Beslut: Styrelsen beslutar att godkänna förslaget till förnyad överenskommelse med SLU.

§5. Rapport från åtgärdsarbetet

Dagvattenutredningar upplevs problematiska att upphandla av vattenstrategerna på kommunerna. Vi kommer att anordna en utbildningsdag för dem om det. Länsstyrelsen i Stockholm har haft sådan utbildning för kommunerna i Stockholm.

LAVA LIFE är en metod att arbeta med frivilliga åtgärder inom jordbruket kopplat till bland annat näringsläckage och övergödningsfrågan, som i sin tur kopplas till vattenförvaltningens åtgärdsprogram. Åtgärdsplanen som är slutprodukten kan läggas in i VISS och bli en lokalt förankrad åtgärdsplan framtagen med "nerifrån och upp"-perspektivet. LAVA står för "Lokal administration av vatten" och projektet genomförs inom Rich Waters i samarbete mellan Vattenmyndigheten och HaV. Det har varit ett pilotprojekt av tre i Sverige och arbetet pågår fortsatt tillsammans med VM och beredningssekretariatet (i Västmanland).

Metoden går ut på att dela upp kartan över ett avrinningsområde i mindre delavrinningsområden. I modellen kallar vi Vattenmyndighetens åtgärdsområde D1, i det här fallet är det Sagån. Nästa nivå blir D2, i det här fallet Hjulbäcken, som är ett tillrinnande vattendrag till Sagån. Den minsta nivån av delavrinningsområde kallar vi D3 och är ett pyttelitet avrinningsområde, som tex ett dike. Detta görs för att få ett korrekt perspektiv på påverkan och skalan som vissa verksamheter har haft eller har i avrinningsområdet. Det hjälper även att bibehålla fokus och systematik kring att samla de verkligt relevanta markägarna eller verksamhetsutövarna per påverkat område.

Delavrinningsområdena på nivå D3 är centralt i modellen. I Hjulbäcken finns det 134 sådana och i genomsnitt så har ett D2-område ca 200 delavrinningsområden som klassas som D3. För varje D3-område går man igenom och tittar på möjliga åtgärder. Här samverkar vi mellan VM, beredningssekreteriatet på Länsstyrelserna, samt åtgärdssamordnare tillsammans med markägare.

En viktig del i projektet är att skala upp till hela Mälarens avrinningsområde. I detta finns totalt 571 stycken D2-områden i jordbruksstäta områden, där vi jobbar med åtgärderna. Med en grov ekonomisk uppskattning, skulle det behövas ca 30 åtgärds-samordnare samt 50 konsulter som arbetar på heltid i 20 år, för att få tillräckligt många åtgärder genomförda. Inklusiv myndighetskostnader och kostnader för åtgärder så skulle det gå på drygt 4 miljarder totalt. De siffrorna sätter perspektiv på relevant ambitionsnivå som behövs definieras eller arbetas med för att komma framåt med vattendirektivet.

Se även bilaga 1, PPT från styrelsemötet, sid 4-10.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Vad får man för 4 miljarder? Med så många åtgärder uppströms kan man nå god potential. Inte speciellt extravaganta åtgärder, till exempel några våtmarker i Hjulbäcken.

Det är god potential vi ska uppnå, inte god status, så en lägre ambitionsnivå. Området räknas som KMV, kraftigt modifierat vatten, för skydda en samhällsviktig verksamhet. Här handlar det om att markavvattning, som är nödvändig för livsmedelsproduktionen ska uppehållas. Att nå god ekologisk potential, innebär att åtgärderna inte ska riskera den verksamhet som ska skyddas.

I denna modell har vi jobbat med bidrag från LOVA och LONA och då kostar det inte för markägarna. Använder man andra bidragsformer krävs det mer, som Landsbygdsprogrammet, där behöver man exempelvis ligga ute med pengar. Jordbruksverket borde ta till sig detta.

Rapporten hittar ni här [LAVA-LIFE-KMV-slutrapport.pdf](#) och bilagan här [Bilaga-LAVA-LIFE-KMV-Ekonomiska-beräkningar.pdf](#)

Ska styrelsen jobba med den här sortens frågor – ska vi ta den här frågan politiskt med ministern? Vi är inte politiska, men vi kan ju komma med ett neutralt underlag. Vi behöver lyfta våra intressen och perspektiv i politiska kontexter. Vi får fundera vidare på hur vi kan lyfta frågorna på rätt sätt.

§6. Vattenråd för Mälardalen

Se bilaga 1, PPT från styrelsemötet, sid 11-30.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Vi måste hjälpas åt runt Mälardalen. Det är viktigt med klimatåtgärder både för att hålla vatten och leda bort vatten. Försommartorka i Mälardalen framöver kommer göra det svårt att odla här. Vi kommer inte kunna bilda små vattenråd överallt, och för de

vattenråd som bildas, tar det sedan många år för att komma igång med åtgärder. Ett vattenråd för hela Mälardalen är ett snabbare sätt att komma till verkstad. Bättre att de åtgärdssamordnare som nu anställs av kommunerna, får lägga tid på åtgärder än att lägga tid på att starta vattenråd.

Små vattenråd är väldigt inriktade på åtgärderna. Administrationen känner man sig oftast förvirrad kring och även hur man söker pengar. Bristen på stöd är ett hinder. Tanken är att de små vattenråden ska avlastas administrativt av vattenrådet för Mälardalen, och att det även kan bildas fler vattenråd på ett enkelt sätt. Kan ett vattenråd bara vara ett nätverk? Ja, det kan till exempel vara två markägare.

Underifrånperspektivet är viktigt. Lantbrukarna vill göra åtgärder, men man vill ha någon att kunna vända sig till. En möjlighet till inspiration mellan vattenråd. Det är svårt med ideella föreningar eftersom folk kommer och går. Detta är bra, det skulle kunna bli kontinuerligt och garantera långsiktighet.

Det är ju i vattendragen vi gör åtgärder och inte i Mälaren. Viktigt också för fiskarnas skull med åtgärder i vattendragen.

Hjälporganisationen borde ha ett annat namn än vattenråd för att slippa förvirring, om man inte ska ta bort övriga vattenråd utan mer fungera som en stödfunktion. Namnet "Vattenhubben" har föreslagits istället av den anledningen.

Varför bilda en parallell organisation? MVVF finns ju – kan inte vi göra detta inom vår organisation?

Ett vattenråd för Mälardalen skulle ha en styrelse som är sammansatt av markägare m.fl. Det ger bättre förutsättningar för att söka pengar. Vattenhubben behövs för att fylla ut de luckor som finns geografiskt, administrativt och organisatoriskt.

Vad kommer MVVF ha för roll i Vattenhubben?

Det blir samma roll som vi har nu till Sagåns vattenråd, Sportfiskarna och Svartåns vattenråd. Vi arbetar med åtgärder genom dem.

När man söker pengar från Länsstyrelsen, gör statsstödsreglerna att detta blir en enklare lösning? Ja, det finns en logik i att det blir en separat organisation.

HaV vill gå mot avrinningsområdesvisa planer. De vill fokusera medlen till det och det blir mer pengar till restaurering och för åtgärdssamordning. Kan bli enklare för länsstyrelser runt Mälaren att lägga in delar av de medlen i den här organisationen.

Vi behöver fråga vattenråden - är de intresserade av detta?

Syftet är även att fånga alla de som inte är med i ett vattenråd.

Beslut: Styrelsen beslutar att MVVF:s kansli får mandat att arbeta vidare med den här frågan för att stimulera utvecklingen av den här typen av organisation.

§7. Rapport projektutveckling

Se bilaga 1, PPT från styrelsemötet, sid 31-33.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Medlemskap i Water Wise Society öppnar nya möjligheter. Vi kan vara med och beskriva problembilden. Länsstyrelsen i Stockholm är medlemmar och har redan blivit intervjuade. Kan vi be kontaktpersonen på Water Wise Society komma och hålla en presentation för styrelsen?

Utmärkt idé att vara med! Vi kan gå ur om det inte ger någonting. Vi får följa upp vad medlemskapet inneburit för oss längre fram.

Beslut: Styrelsen beslutar att Mälarens vattenvårdsförbund söker medlemskap i Water Wise Society.

§8. 90-konto: behov av ändring av stadgarna för MVVF

För att bli godkända att öppna 90-konto behöver vi ändra i vad som står i stadgarna gällande upplösning av förbundet. Underlag med ny formulering skickades ut inför styrelsemötet. Se även bilaga 1, PPT från styrelsemötet, sid 34-35.

Beslut: Styrelsen beslutar att ta förslaget till årsstämman om ny formulering av stadgarna §9: "Vid upplösning ska efter utgifters täckande inestående medel disponeras på sätt som överensstämmer med ändamålen som anges i §1. Medlem kommer inte kunna göra anspråk på någon del av medlen."

§9. Rapport övrigt på gång inom MVVF & kalendariet

Se bilaga 1, PPT från styrelsemötet, sid 36-39.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Uppstartsträff nätverk konnektivitet är den **10 april**

§10. Verksamhetsberättelse och preliminärt bokslut 2024

Förslag till verksamhetsberättelse skickades ut inför styrelsemötet. Preliminärt bokslut visar en förlust på ca 28 000 kr för 2024.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Bra verksamhet. Vi fattar beslut om VB och bokslut vid nästa möte.

§11. Verksamhetsplan 2025 och budget 2025

Verksamhetsplanen för 2025, med de ändringar som beslutades på förra styrelsemötet, skickades ut inför detta möte. Även det förslag på budget för 2025-2027 som skickades ut inför mötet redovisades. Under 2025 är personalkostnaderna mycket lägre än för 2026-2027. Det beror på att vi i kansliet har möjlighet att arbeta vidare inom

projektledningen för LIFE IP fram till juni 2025, fortfarande med verksamheten enligt VP, men då bekostas lönerna till 100 procent av LIFE IP. Dessutom kommer Joakim Prabert att vara föräldraledig april-december 2025, vilket också gör att lönekostnaden minskar. Detta ersätts i viss mån med att medel till konsulter ökar. Det ser nu ut som att vi går med stora underskott under 2026-2027, men det beräknas täckas av det överskott som är budgeterat för 2025, samt de sparade medel som finns sedan tidigare.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Hur stor del av 1,7 miljonerna som underskottet ligger på ska täckas av reserven? Svar: 1,3 miljoner

Det behöver synas på något sätt i redovisningen att det finns medel 2026 och 2027 att täcka de underskott som visas nu i budgeten.

Det kommer att gå lång tid in på 2025 innan beslut fattas om budget för innevarande år. Stämman är först i maj. Vore bra om vi hade en treårsbudget. Nu hinner nästan halva året gå innan beslut fattas. Föreslår att vi på stämman i år tar en budgetinriktning även för 2026.

Beslut: Styrelsen beslutar att vi kan arbeta utifrån budgetförslaget för 2025.

§12. Övriga frågor

SVOA och Norrvatten kommer under våren att gå ut med en kampanj kopplad till Östra Mälarens vattenskyddsområde. Riktad till båtägare och till allmänhet. *"Vad är ett vattenskyddsområde?"*

Under mars 2026 vill de stå på båtmässan för begagnade båtar och prata om vattenskyddsområde. De vill gärna samarbeta med MVVF och Telge Nät om att stå på mässan, som kommer att hållas två helger i mars.

Kanske möjlighet för oss att lyfta 90-kontot och medlemsvärkning?

§13. Nästa möte

8 april, kl. 09.30-12.00 Digitalt via Skype

§14. Mötet avslutas

Vid protokollet

Justeras

Ingrid Hägermark
Sekreterare

Lars Greger
Ordförande